A.G.W.Termeulen
Kortenaerstraat 23
Amsterdam

Aan: Het Hoofdbestuur van D'66
Langestraat 61
Amsterdam

INGEKOMEN
-5 APR 1973
No. 1315

Amsterdam, 3 april 1973

Geacht bestuur,

Bij deze heb ik het genoegen u de lijst van besluiten genomen door de Algemene Ledenvergadering van D'66, bijeen op 10 en 11 maart 1973 in het "Turfschip" te Breda, aan te bieden. Ik hoop dat wij als notulencommissie op deze wijze onze taak naar believen hebben vervuld. Ik dank u, mede namens mijn collegae, voor de verleende medewerking tijdens het congres.

Zoals de ervaring met voorgaande congressen leert, wordt er veel moeite gedaan om een congresverslag tot stand te brengen, terwijl als dat er eenmaal is er vrijwel niets mee gebeurt. De notulencommissie van het congres in Breda vraagt zich daarom af of het niet wenselijk, of zelfs verplicht is om congresverslagen aan de Algemene Ledenvergadering voor te leggen. Verder dringt de notulencommissie er bij het hoofdbestuur op aan er zorg voor te dragen dat zoveel mogelijk leden kennis kunnen nemen van bijgaand verslag.

Uw reactie in deze gaarne tegemoet ziende, verblijf ik met de meeste hoogachting

A.Termeulen

Lijst van besluiten genomen door de Algemene Ledenvergadering van D'66, bijeen op 10 en 11 maart 1973 in "Het Turfschip" in Breda.

1. ZATERDAG 10 MAART

Om 11.30 uur opent de voorzitter de vergadering.

1. Door de congresleiding wordt medegedeeld dat drs E.Nypels kandidaat is gesteld voor het voorzitterschap van de partij.

2. Op voordracht van de congresleiding wordt een notulencommissie benoemd bestaande uit de heren T.rmeulen(voorzitter), Limper, Kohnstamm, Smulders en Post.

3. Op voordracht van de congresleiding wordt een stemcommissie benoemd bestaande uit de heer W.Schouten(voorzitter), mevr. Verduin en de heer Gerten.

4. Conform de kandidaatstelling in congresstuk H.2 wordt de rapportagecommissie benoemd.

5. Conform de kandidaatstelling in congresstuk H.3 wordt de programmacommissie benoemd.

6. Het voorstel van de congresleiding om het bestuur van de Stichting Wetenschappelijk Bureau D'66 schriftelijk via de methode van der Bergh te verkiezen, wordt zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

7. De dispensatie voor de kascommissie, gevraagd door het Hoofdbestuur in congresstuk H.4, wordt zonder hoofdelijke stemming verleend.

8. De agenda voor de vergadering, congresstuk 106, wordt zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

9. Ordevoorstel van de heer Kedeker: "De stemmingen voor het Hoofdbestuur vinden nas plaats na zaterdag 10 maart 18.00 uur". Dit voorstel wordt met handopsteken aangenomen.

10. Door de congresleiding wordt medegedeeld dat van het concept-congresreglement, congresstuk H.1, punt 2 vanaf "Nieuwe moties kunnen ... ." wordt gewijzigd in:"Iedere motie kan worden ingediend tot aan de tijd dat het betreffende agendapunt in behandeling wordt genomen",
Het aldus gewijzigde concept-congresreglement wordt vervolgens zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

11. Ordevoorstel van de heer Martini:"De stemming over congresstuk

104 zal niet op zondag maar op zaterdag plaatsvinden."
Dit voorstel wordt verworpen.

12. Het voorstel van de h er Nagtegaal:"in het volgende politieke jaarverslag zal meer worden ingegaan op de gang van zaken im het Permanent Overlegorgaan",wordt door het Hoofdbestuur overgenomen.
Het amendement op het politieke ja rverslag van mevr.Gelderblom "In het najaar van 1973 zal een programmacongres worden gehouden.",wordt eveneens door het Hoofdbestuur overgenomen.
Het aldus geamendeerde politieke jaarverslag wordt vervolgens bij acclamatie aangenomen.

13. Het ordevoorstel van de heer Voncken om congresstuk 5.1 niet in behandeling te nemen, wordt zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

14. De heer Redeker dient een amendement in op congresstuk 4.3: toe te voegen aan punt 3 onder "Het congres besluit" :
"De partij heeft behoefte aan een bestuur dat in de eerste plaats de organisatie tot doel heeft."
Dit amendement wordt door de heer Gruijters overgenomen.

15. Vervolgens wordt een peiling gehouden naar aanleiding van congresstuk 4.1 op blz.53. Achtereenvolgens worden de volgende vragen gesteld:
Wie is voor een gekozen leiderschap?
Wie is voor een directe democratie ?
Wie is voor een mengvorm van deze beide alternatieven?
Het congres geeft echter geen duidelijke uitspraak over deze vragen.

16. Het ordevoorstel van de heer Voncken om de stemming over congresstuk 125 op zaterdag te laten plaatsvinden wordt met handopsteken aangenomen.
Hierna wordt over congresstuk 125 gestemd,waarbij het stuk wordt verworpen met handopsteken.

17. Bij de behandeling van congresstuk 5.5 wordt de suggestie gedaan dat de vergaderingen over de komende raads- en statenverkiezingen zoveel mogelijk in regionaal verband zullen worden belegd.Deze suggestie wordt door het Hoofdbestuur overgenomen.Vervolgens wordt congresstuk 5.5 aangenomen.

18. Het ordevoorstel van de heer Kuyper om de stemmingen voor het Hoofdbestuur uit te stellen tot zondag wordt verworpen.

19. De heer Ch.Mertens deelt mede dat hij zijn kandidatuur voor het voorzitterschap van de partij intrekt.
De heer K.Stroethoff deelt mede dat hij zijn kandidatuur voor het lidmaatschap van het Hoofdbestuur intrekt.
De heer E.Nypels deelt mede dat hij de kandidatuur voor het voorzitterschap van de partij niet aanvaardt.

Om 17.55 uur wordt de vergadering geschorst tot zondag 11 maart.

2. ZONDAG 11 MAART

1. Om 11.00 uur wordt de vergadering heropent

1. De congresleiding doet het volgende ordevoorstel:
De discussies en de stemmingen worden ingedeeld naar een viertal onderwerpen. Bij ieder onderwerp zullen een aantal elkaar uitsluitende alternatieven worden besproken.
Deze onderwerpen zijn:
1. Wat doet de partij programmatisch?
Alternatieven:
a) Er komt een duidelijke ma tschappijvisie in het programma
b) Het programma wordt herzien.
c) Er worden eerst kenmerken van de eigen identiteit onderzocht.
2. Wat doet de partij met de progressieve samenwerking?
Alternatieven:
a) Voor de volgende verkiezingen is er een vrije keuze van de partners.
b) Nu reeds wordt aangedrongen op een uitspraak over het tot stand brengen van een progressieve volkspartij.
c) Er worden in progressieve kringen initiatieven genomen tot een sprong vooruit. (Appèl aan een groep kiezers buiten de twee partners)
3. De huidige samenwerking met de Partij van de Arbeid en de Politieke Partij Radicalen met betrekking tot de politieke fracties.
Alternatieven:
a) Het regeeraccoord is geen oppositieaccoord
b) Ook in de oppositie blijft de samenwerking bestaan, maar het eigen gezicht van de partij wordt meer geprofileerd.
4. Andere onderwerpen behalve de structuur van de partij.
De discussies en stemmingen over de stukken betreffende de

structuur van de partij vallen dus buiten dit voorstel en zullen na afhandeling van bovenstaande onderwerpen aan de orde worden gesteld.
Uitvloeisel van het voorstel is dat er in het algemeen niet over moties in het geheel zal worden gestemd,maar over stukken daaruit.
Het voorstel wordt in stemming gebracht en aangenomen met de volgende stemmenverhouding:

Stemmen Voor : 62%
Stemmen Tegen: 37%
Blanco : 3 %

2. Aan de orde wordt gesteld onderwerp 1 uit het ordevoorstel van de congresleiding.Betrekking hierop hebben de delen van de congresstukken:
(1.1) 3A.1 :3e alinea onder "Het congres besluit"
(1.2) 3A.4 :punten a t/m 1 en de alinea onder "besluit" en het amendement van de Afdeling Amsterdam.
(1.3) 3A.5 :de punten 1 t/m 4 onder "Besluit".
(1.4) 3A.6 :punt 1 onder "Besluit het Hoofdbestuur te verzoeken".
(1.5) 3A.8 :punt 1 onder ".....en nodigt het Hoofdbestuur uit:".
(1.6) 124 :de alinea onder "i vervangen door".

3. Bij de behandeling van onderwerp 2 uit het ordevoorstel van de congresleiding worden de volgende congresstukken a n de orde gesteld:
(2.1) 3A.1 :1e alinea onder "Het congres besluit".
(2.2) 3A.3 :punt 5 onder "is van mening dat".
(2.3) 3A.4 :het laatste deel van punt n,t.w. -de samenwerking ... ...moet leveren.
(2.4) 3A.5 :punt 6 onder "Besluit".
(2.5) 3A.5 :punt 7 onder "Besluit".
(2.6) 3A.6 :punt 3 onder "Besluit het hoofdbestuur te verzoeken".
(2.7) 3A.7 :3e alinea onder "Besluit.....te beslissen" t.w. dat gestreefd moet worden .....kunnen voelen.
(2.8) 3A.8 :3e alinea t.w. "spreekt als haar mening uit..... ,zowel als kwantitatief groot zal zijn."
(2.9) 3B.1 :de alinea onder "Stelt vast dat:".
(2.10)3B.2 :de alinea onder "besluit".
(2.11)3B.3 :in zijn geheel.
(2.12)3B.4:in zijn geheel.
(2.13)3B.5 :3e alinea t.w. dringt er bij.....te noemen.
(2.14)3B.6 :de alinea onder "en besluit".

(2.15) 105 :gedeelte A.
(2.16) 112 :in zijn geheel.
(2.17) 118 :in zijn geheel.
(2.18) 121 :in zijn geheel.
(2.19) 126 :in zijn geheel.

4. De congresstukken die betrekking hebben op onderwerp 3 uit het ordevoorstel van de congresleiding, en die hierna aan de orde komen zijn:
(3.1) :3A.1 :2e alinea onder "Het congres besluit" en tevens amendement 105B.
(3.2) 3A.3 :de punten 1 en 2, en 3 onder "is van mening dat:".
(3.3) 3A.4 :het eerste deel van punt n, t.w. "-de samenwerking .....de geest van deze resolutie.".
(3.4) 3A.5 :het punt 5 onder "Besluit".
(3,5) 3A.7 :de eerste twee alinea's onder "Besluit..... te beslissen"
(3.6) 3A.8 :punt 2 onder "en nodigt het Hoofdbestuur uit".
(3.7) 3A.9 :in zijn geheel.
(3.8) 3A.10 :de alinea onder "besluit," t.w. "dat D'66 ..... gebonden voelt.".
(3.9) 120 :in zijn geheel.

5. Als laatste onderdeel van het ordevoorstel van de congresleiding komen de resten van moties, die geen betrekking hebben op de structuur, aan de orde. Dit zijn:
(4.1) 3A.1 :de alinea onder "Het congres overweegt", plus de alinea onder "Het congres stelt vast" en tevens de alinea onder "Het congres besluit", die begint met: "Daarnaast moet D'66....."
(4.2) 3A.2 :het punt 4 onder "is van mening dat".
(4.3) 3A.4 :het punt m en de alinea onder "besluit tenslotte".
(4.4) 3B.5 :de alinea onder "overwegende"
(4.6) 3B 6 :in zijn geheel behalve de alinea onder "en besluit".

6. De congresleiding stelt de volgende twee voorstel en aan de orde:
1. Is men ervoor het Hoofdbestuur op te dragen te streven naar een Progressieve Volkspartij?
2. Is men ervoor het Hoofdbestuur op te dragen initiatieven te nemen in progressieve kringen buiten de progressieve partners?

Deze beide voorstellen worden met handopsteken aangenomen.

7.De heer Nooteboom doet het volgende ordevoorstel:
"De alternatieven 3a , 3b en 3c uit het ordevoorstel van de congresleiding worden van de agenda afgevoerd. Wel zullen er discussies gevoerd kunnen worden over de congresstukken 3A.9 en 3A.10."
Dit voorstel wordt aangenomen met de stemmenverhouding

Stemmen Voor :55 %
Stemmen Tegen :41 %
Blanco :5 %

8.Vervolgens wordt er een peiling gehouden over congresstuk 102.De hierin gestelde vragen worden alsvolgt beantwoord.

Vraag 1 :Ja
Vraag 2 :Ja
Vraag 2b :Ja
Vraag 3 :Ja (verhouding voor-tegen ongeveer 60% - 40%)
Vraag 4a :Neen
Vraag 4b :Neen
Vraag 4c :Ja (verhouding voor-tegen ongeve r 60% - 40%)

9.STEMMINGEN.

1.Over de algemene politieke beschouwingen.

-Het congresstuk 127,hetgeen een amendement is op congresstuk 104,wordt door de indieners van stuk 104 overgenomen. Vervolgens wordt het aldus geamendeerde congresstuk 104 met handopsteken aangenomen.
-Het congresstuk 114 wordt ingetrokken.
-Het telegram aan kabinetsformateur mr J.Burger wordt met handopsteken aangenomen.

Vervolgens worden de stukken genoemd in het ordevoorstel van de congresleiding in de daarin vermelde volgorde en opdeling in stemming gebracht.De hieronder volgende nummering komt overeen met de door de notulencommissie gegeven nummering vermeld in de punten 2,3,4,en5 op de bladzijden 4 en 5 van dit verslag.

2.Over de stukken m.b.t. het onderwerp"Wat doet de partij programmatisch?".

(1.1) Aangenomen met handopsteken.
(1.2) Aangenomen met handopsteken.
(1.4) Verworpen met handopsteken.
(1.5) Verworpen met hanopsteken .

3.Over de stukken m.b.t. het onderwerp"Wat doet de partij

met de progressieve samenwerking?"

(2.1) Aangenomen met handopsteken.
(2.2) Verworpen " "
(2.3) Aangenomen " "
(2.4) Aangenomen " "
(2.5) Verworpen " "
(2.7) Aangenomen " "
(2.8) Verworpen " "
(2.9) Aangenomen " "
(2.13) Verworpen " "
(2.15) Verworpen " "
(2.16) Verworpen " "
(2.17) Verworpen " "
(2.18) Verwoppen " "
(2.19) Verworpen " " waaraan toegevoegd is: (zoals bijvoorbeeld Actiegroep Nieuwe Partij)

4. Over de stukken m.b.t. het onderwerp "De huidige samenwerking met P.v.d.A. en P.P.R. m.bt. de politieke fracties"

(3.1) Aangenomen met handopsteken.
(3.2) alleen punt 3: Aangenomen met handopsteken.
(3.3) Aangenomen met handopsteken.
(3.4) Aangenomen " "
(3.5) Verworpen " "
(3.6) Aangenomen " "
(3.7) Wordt geacht verworpen te ~~in~~ zijn.
(3.8) Wordt geacht verworpen te zijn.

5. Over de stukken m.b.t. de overige onderwerpen behalve de structuur (onderwerp 4)

(4.1) Aangenomen met handopsteken.
(4.2) Verworpen " " ,waarin in punt 4 i.p.v. DS'70,D'66 gelezen moet worden.
(4.3) Aangenomen " "
(4.4) Wordt op voorstel van de congresleiding niet over gestemd.

Hiermede zijn de stemmingen over alle congrestukken behalve die over de structuur van de partij afgesloten.De stukken die in bovenstaande (punt 9 Stemmingen op blz.6 van dit verslag) niet zijn genoemd,zijn niet in stemming gebra ht.

10. Het ordevoorstel van de heer Bleijleve:"~e verkiezing van de

Hoofdbestuursleden in functie zal plaatsvinden vóór de discussies over de structuur van de partij.",wordt zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

11. De verkiezing van de voorzitter van de partij.
In de eerste ronde kan gestemd worden op de heer J.ten Brink, mevr.R.E.van der Scheer-van Essen of de heer M.Engwirda.
De heer Engwirda valt in deze ronde af.
In de tweede ronde kan gestemd worden op de heer J.ten Brink of op mevr.R.E.van der Scheer. Deze stemming geeft de volgende uitslag:

Stemmen voor de heer J.ten Brink	:51 %
Stemmen voor mevr.R.E.van der Scheer	:49 %

De congresvoorzitter constateert dat deze stemming niet een voldoende groot verschil in stemmenpercentage heeft opgeleverd en concludeert dat er overgegaan moet worden op een andere wijze van stemmen. Hierop treke mevr. Van der Scheer haar kandidatuur voor het voorzittersc ap van de partij in.
De congresvoorzitter constateert dat er nu nog slechts een kandidaat overblijft,daar de kandidatuur van de heer Engwirda niet herleeft. Hierop stelt de congresvoorzitter vast dat de heer J.ten Brink gekozen is tot voorzitter van de partij.

12. De verkiezing van de vice-voorzitter van de partij.
De heer Ch.Mertens deelt mede dat hij zijn kandidatuur voor het vice-voorzitterschap van de partij intrekt. Mevr. Van der Scheer handhaaft haar kandidatuur. Hierop constateert de congresvoorzitter dat er slechts een kandidaat voor het vice-voorzitterschap is en dat mevr.R.E.van der Scheer-van Essen is verkozen tot vice-voorzitter van de partij.

13. De heer Engwirda deelt mede dat hij na de eerste ronde in de verkiezing van de voorzitter zijn kandidatuur heeft ingetrokken.

14. De heer Beumer doet het volgende ordevoorstel:"Het congres wordt beëindigd. Op een datum zo spoedig mogelijk hierna te bepalen door het Hoofdbestuur,zullen de nog overgebleven agendapunten worden behandeld."
Dit voorstel wordt aangenomen.

Hierop wordt het congres om 18.25 uur gesloten.

Bijlagen notulen congres breda

Kongresstuk	opmerkingen	besluit
H 1 pag 2 gewijzigd		aang zhg
H 2		tk
H 3		tk
H 4		aang zhs
H 5		tk
Pol verslag (blz 14 t/m 33) + amend		aang zhs
[illegible] (blz 39)		tk
1.0		ing
2.0		ing
3.A.1 + ks 105b	3e alinea	aang ho
	1e alinea	aang ho
	2e alinea + 105B	aang ho
	4e alinea)	
	stelt vast)	aang ho
~~XXXX~~	overweegt)	
3.A.2 zonder Vrije Dem		ing
3.A.3 DS'70 = D'66	punt 5	verw ho
	p 1 en 2	ing
	p 3	aang ho
	p 4	verw ho
3.A.4	a t/m 1 +besluit	
	+amend pag 37	aang ho
	n laatste deel	aang ho
	n 1e deel	aang ho
	m + besluit tenslotte	aang ho
3.A.5	punt 6	aang ho
	punt 7	verw ho
	punt 5	aang ho
	punt 1t/m4	ingg
3.A.6	punt 1	verw ho
	punt 3	ing ho
	punt 2	nis
3.A.7	3e alinea v besl	
	(dat gestreefd....voelen)	aang ho
	1e en 2e al v besl	nis
3.A.8	1e deel v besluit	verw ho
	spreekt t/m zijn	verw ho
	2e deel v besl)	aang ho
	+ en nodigt het Hb uit)	
3.A.9		geacht verw
3.A.10	2e alinea v besl	ing
	1e alinea v besl	geacht verw
3.B.1	stelt voor dat a)	aang ho
3.B.2	~~xxxx~~	ing
3.B.3		ing
3.B.4		ing
3.B.5	dringt t/m noemen	verw ho
	dat t/m constructies	nis (op voorstel vz)
3.B.6	3e alinea v besl	ing
	overige v motie	ing
4.1.1	blz 52	nis
4.1.2	blz 53	peiling
4.1.3		nis-strukt
4.2		idem
4.3	+ amendement (overg)	idem
4.4		idem
4.5		overgenomen HB
4.6		nis
5.1		nis
5.2		tk
5.3		tk
5.4	blz 63	tk
5.5	+amendement (overg)	nis

BIJLAGE NOTULEN CONGRES BREDA

Kongresstuk	opmerkingen	besluit
100		tk
101		tk
102		peiling
103		aang zhs
104	+ amendement ks 127	aang ho
105	A	verw ho
	B	overgenomen
	C	nis
106	agenda +amendement	aangenomen zhs
107		tk
108		tk
109		nis
110		ing
111		nis
112		verw ho
113		nis
114		~~nis~~ ing
115		~~nis~~ ing
116	dit jaar= voor het volgende congres	nis-struktuur
117		idem
118	gewijzigd	verw ho
119		nis-struktuur
120		ing
121		verw ho
122		nis
123		nis-struktuur
124		nis
125		verw ho
126		verw ho
127		overgenomen
Telegram Burger		aang ho
Ongenummerd (Kuypers ea)		tk

aang zhs- aangenomen zonder ~~handopsteken~~ hoofdelijke stemming
tk - ter kennisname
ing -ingetrokken
verw ho - verworpen met handopsteken
nis - niet in stemming gebracht
geacht verw - geacht verworpen te zijn
peiling - peiling over kongresstuk gehouden
nis - strukt - niet in stemming gebracht voorstel betrekking hebbende op struktuur

A.L.V. D'66 10/11/maart 1973, Amendementsvoorstel.

In vier van de ingediende moties (3A1, 3A7, 3A8, 3B6), in de voorstellen van de stuurgroep (1.a) en in het discussiestuk van P. Karsdorp en P. Captijn, wordt gesteld dat D'66 haar doelstellingen, haar maatschappijtheorie, haar eigen identiteit, haar leidend beginsel etc., opnieuw en duidelijk moet formuleren. Dit is niet mogelijk zolang er binnen D'66 minstens twee fundamenteel verschillende groepen zijn (zie toelichting).

Eén groep – de pragmatici – ziet D'66 als een middel om enkele konkrete verbeteringen aan te brengen aan de huidige instituten van onze maatschappij. (Kiesstelsel, P.V.P. e.d.).

Een andere groep – de fundamentele democraten – zoekt een onderdak in de politiek voor haar maatschappijtheorie, welk onderdak zij niet kan vinden bij andere partijen.

Het is gebleken dat deze tegenstelling in bepaalde konkrete gevallen tot een verschillende keuze leidt ten aanzien van de te hanteren politieke instrumenten. Nauwe samenwerking met de P.v.d.A. zal b.v. voor fundamentele democraten niet aanvaardbaar zijn zolang deze partij nog een belangrijke en bijzonder luidruchtige marxistische groep bevat.

De pragmatici kan dit laatste niet zoveel schelen, zolang maar voldoende overeenstemming met de P.v.d.A. bestaat over de konkrete punten van het partijprogramma.

Wil men ooit de doelstellingen, het leidend beginsel van D'66 formuleren op een wijze dat daaruit konsekwenties kunnen worden getrokken ten behoeve van konkrete beleidsvragen, dan moet eerst een keuze worden gemaakt tussen deze twee groepen.

Daarom wordt onderstaand amendement voorgesteld.

Amendement op:

Motie 3.A.2, sub 2;
Motie 3.A.7;
Motie 3.A.8, sub 1.

Voorstel van de stuurgroep, 1.a. of vervangende moties, resoluties e.d. met gelijke strekking.

Toevoegen van bovengenoemde moties e.d.:

Vóór dat het bestuur de doelstellingen, het leidend beginsel, de maatschappijtheorie van D'66 gaat formuleren, zal het bestuur er zorg voor dragen dat alle leden van D'66 de mogelijkheid krijgen (b.v. via een schriftelijke enquête) om een keuze te maken tussen prioriteit voor (zie toelichting):

A. Pragmatische aanpak.

B. Maatschappijtheorie van fundamentele democratisering.

P. Pappenheim.